

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

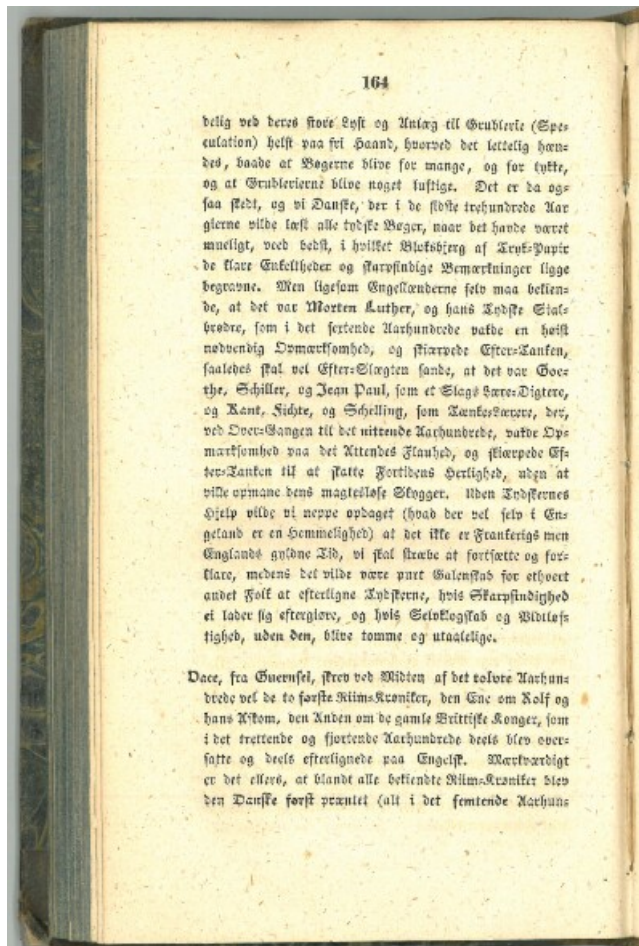
Titel: Udrag fra Krønike-Riim til Børne-Lærdom med Indledning og Anmærkninger

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 164. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1829_477A-txt-shoot-idm11470/facsimile.pdf (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

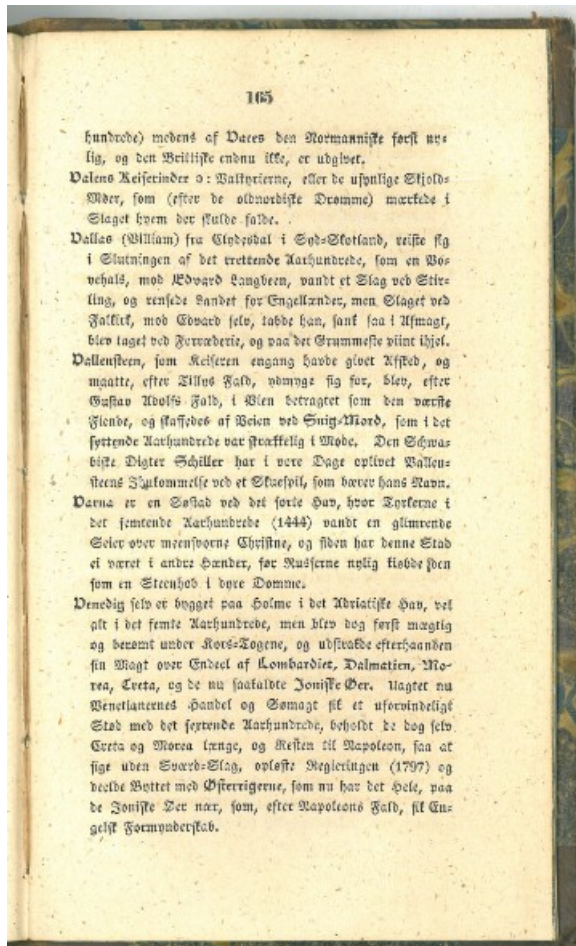
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

delig ved dets store Lyft og Anlag til Grublerie (Speculation) helst paa sel Haand, hvorved det lettelig haanded, baade at Bøgerne blive for mange, og for tykke, og at Grublerierne blive noget lustige. Det er da ogsaa saa fædt, og vi danske, der i de sidste trehundrede Aargjæerne vilde faa alle tydske Bøger, naar det havde været muligt, ved beth, i hvilket Betsbjerg af Pape-Papire de store Enkeltheder og skarpsindige Bemærkninger ligge begravede. Men ligesom Engellænderne selv maa beliande, at det var Morten Luther, og hans Lydige Statsbrødre, som i det fjerde Aarhundrede vadede en heil nedvendig Dømtærfomhed, og fikrede Ester-Lanken, saaledes skal vel Ester-Slægten sande, at det var Goethe, Schiller, og Jean Paul, som et Slags Hare-Digtere, og Kant, Fichte, og Schelling, som Lærkesvæver, der, ved Døve-Sangen til det nitende Aarhundrede, vadede Dømtærfomhed paa det Nitendes Flaahed, og fikrede Ester-Lanken til at sætte Fortidens Hærfighed, uden at ville opmaane dens magteløse Stogger. Uden Indfærnes Hjælp vilde vi neppe opdage (hvad der vel selv i Engelland er en Hemmelighed) at det ikke er Franferigs men Engellands guldne Tid, vi skal stræbe at fortsætte og forklare, medens det vilde være paa Guldenfad for ethvert andet Folk at efterligne Indfærnes, hvis Skarpsindighed et laade sig eftergjøre, og hvis Selskabs og Videnskabsfærd, uden den, blive tomme og utaalelige.

Dette, fra Guensel, blev ved Midten af det sidste Aarhundrede ved de to første Kiøns-Kvæmter, den ene om Kolf og hans Kjøm, den anden om de gamle Britiske Konger, som i det trettede og fjerde Aarhundrede dets blev oversatte og dels efterlygnede paa Engelsk. Mærkværdigt er det ogsaa, at blandt alle bekjendte Kiøns-Kvæmter blev den danske først præsenteret (alt i det femtende Aarhuns-

hundrede) medens af Dets den Normanniske først var sig, og den Britiske endnu ikke, er udgjort. Valens Keiserinder o: Valkyrierne, eller de usynlige Stjolds-Møder, som (efter de oldnordiske Drømme) mødte i Slaget hvoem der skulle falde. Valles (William) fra Godstøl i Syd-Norland, rejste sig i Slutningen af det trettede Aarhundrede, som en Besvæls, mod Edvard Langbein, vandt et Slag ved Stirling, og vensede Landet for Engellænder, men Slaget ved Falkirk, mod Edvard selv, tabte han, sank saa i Udmagt, blev taget ved Berwick, og paa det Grummeste diint ihjel. Wallenstein, som Keiseren engang havde givet Afsted, og maatte, efter Tilses Fald, udnytte sig for, blev, efter Gustav Adolfs Fald, i Wien betragtet som den værste Flende, og skaffedes af Wien ved Snig-Mord, som i det fjerde Aarhundrede var skaffelig i Møde. Den Schwasbigske Digter Schiller har i sine Dage eplivet Wallensteens Hukommelse ved et Skuespil, som bærer hans Navn. Darna er en Selskab ved det fjerde Aar, hvor Lyfterne i det femtende Aarhundrede (1444) vandt en glimrende Seier over mienboens Christne, og siden har denne Stad ei været i andre Hænder, før Ruskerne nylig kiedde den som en Stenhus i dyre Dømmene. Denedig selv er bogget paa Holme i det Atriatiske Aar, vel gik i det femte Aarhundrede, men blev dog først mægtig og berømt under Kors-Togene, og udvækkede efterhaanden sin Magt over Endel af Lombardien, Dalmatien, Moeren, Creta, og de nu saakaldte Ioniske Øer. Uagter nu Venetianernes Handel og Sømagt fik et uforsindelig Stød med det fjerde Aarhundrede, beheldt de dog selv Creta og Morea trænge, og skien til Napoleon, saa at sigt uden Sværd-Slag, opleste Regjeringen (1797) og vadede Bøttet med Østerrigerne, som nu har det hele, paa de Ioniske Øer nær, som, efter Napoleons Fald, fik Engelsk Formunderskab.